

2022-YIL 3-SON

ISSN 2181-3752

e-mail: sanepidxizmatjurnal@umail.uz

veb-sayt: <http://www.sanepid.uz>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SANITARIYA-EPIDEMIOLOGIK OSOYISHTALIK VA
JAMOAT SALOMATLIGI XIZMATINING

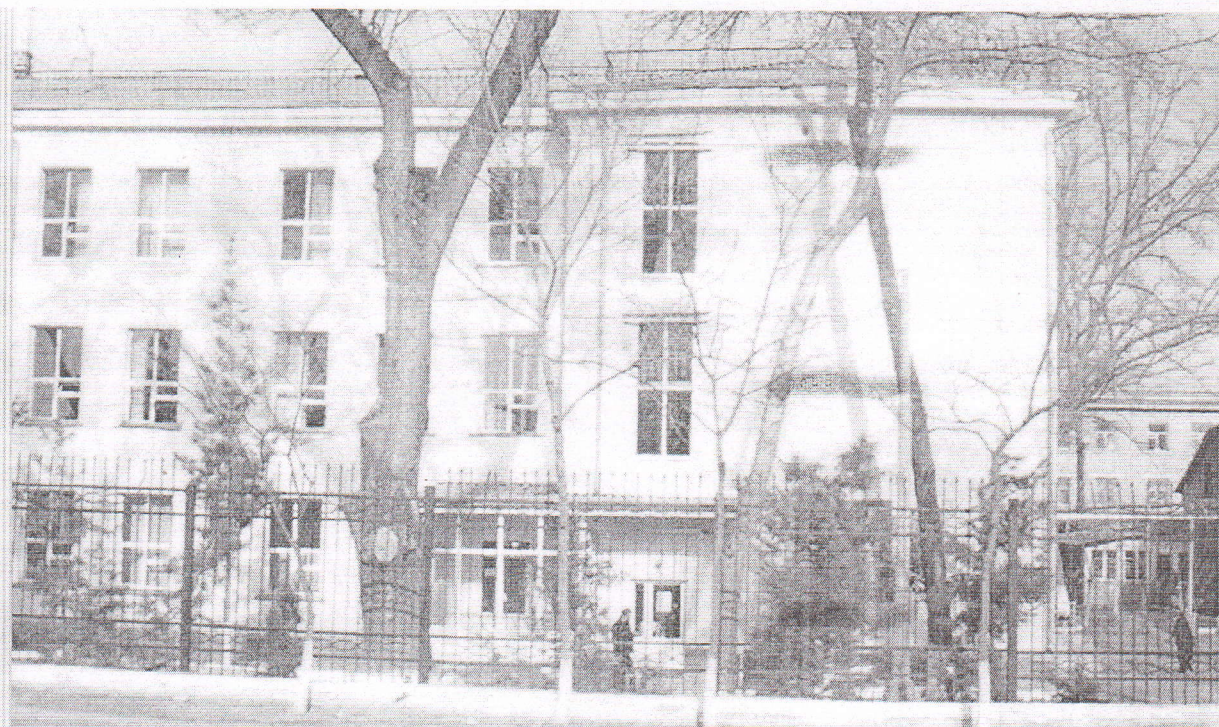
ILMIY-AMALIY JURNALI

SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL

OF THE SERVICE OF SANITARY-EPIDEMIOLOGICAL WELFARE AND
PUBLIC HEALTH OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

TOSHKENTDA 2022-YIL 30-SENTABR KUNLARI BO'LIB O'TADIGAN "SANITARIYA-
EPIDEMIOLOGIK OSOYISHTALIKNI TA'MINLASH VA AHOLI SALOMATLIGINI
MUHOFAZA QILISHNING DOLZARB MUAMMOLARI" MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY ANJUMANIGA BAG'ISHLANGAN SON

*O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI SANITARIYA,
GIGIYENA VA KASB KASALLIKLARI ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI*

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

SANITARIYA-EPIDEMIOLOGIK OSOYISHTALIK VA JAMOAT SALOMATLIGI XIZMATI JURNALI

O'zbekiston Matbuot
va axborot
agentligida 2021-yil
16-iyunda
1188-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

2022-yil 3-son

Scientific and practical journal
"JOURNAL OF THE SERVICE OF SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL WELFARE
AND PUBLIC HEALTH OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN"

Научно-практический журнал
«ЖУРНАЛ СЛУЖБЫ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОГО БЛАГОПОЛУЧИЯ И
ОБЩЕСТВЕННОГО ЗДОРОВЬЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН»

Bosh muharrir
Baxodir Yusupaliyev

Bosh muharrir o'rinbosari
Nurmat Atabekov

Mas'ul kotib
Botir Kurbanov

Tahrir hay'ati

X.M. Mustafayev

Q.I. Hayitov

D.A. Zaretdinov

X.Yu. Axmedova

O.M. Mirtazayev

G.T. Iskandarova

Q.X. Yuldashyev

L.U. Anvarova

M.A. Mirzakarimova

Nashr uchun mas'ul
Latofat ANVAROVA

Sahifalovchi
Akmal FARMONOV

MUNDARIJA

Abdullayev I.Q., Jumaniyozov K.Y., Jumaniyozova G.S

Yo'l transport hodisalarida haydovchilarining o'rni 5

Abdumanonov A. A

Mobil aloqa qurilmalarning talabalar o'zlashtirish ko'rsatkichi va salomatligiga ta'siri 8

Abdullayev I.Q., Jumaniyozov K.Y

Avtohalokat - jarohatlanish va o'lim 12

Hamida Ibraximova

Gimenolepidoz kasalligi tashxislangan bolalar va katta yoshlilar organizmi immun statusi
asosiy ko'rsatkichlarining qiyosiy tahlil natijalari 15

Iskandarova G.T., Yusupxo'jayeva A.M

Toshkent shahri aholisidan hosil bo'luvchi chiqindi suvlarni tozalash va
zararsizlantirishning gigiyenik aspektlari 18

Israilova G. M

O'z ichiga olgan yod mahsulotlarni go'sht ishlab chiqarish sanoatida ishlatish uchun
o'rganish 20

Kenjayeva N.Q., Umirov S.E., Sadikov A.U

Samarqand viloyatida giyohvandlik bilan kasallanish dinamikasi 22

Feruza Salomova, Durdona Xakimova

Umumta'lim maktablari dars jadvalarini sanitar gigiyenik baholash 24

Laziz Tuychiyev, Gulnara Karimovna, Maxbuba Muminova

OIV bilan zararlangan bolalardagi diareyalarda sachoromyces bouladining ichak
mikrobiotsenozi ta'siri 27

Xudayberganov A.S., P.N.Fayzibayev M.X.Maxmudova

Aholi o'rtasida sog'lom ovqatlanish ko'nikmalarini o'rganish natijalari 29

O'tkirjon Yodgorov, Bobur Raximberdiyev

Koronavirus infeksiyasining yangi variantlarini epidemiologik xususiyatlari 35

Komiljon Soatboyev, Anatoliy Sagatbayevich

Vanadiy bilan ishlashda tibbiy-ekologik himoya asoslari 39

O'tkirjon Yodgorov, Bobur Raximberdiyev, Abduvoxid Karimov

O'zbekiston respublikasida COVID-19 ga qarshi profilaktik chora-tadbirlar natijalari 42

Роза Аскарова

Анализ и выявление основных факторов распространения туберкулёза
среди населения приаралья и меры профилактики 44

Артём Дмитриев

Анализ эпизоотической ситуации на территории центрального участка
Кызылкумского природного очага на основании показателей численности
носителей и переносчиков чумы в период 1991-2021 гг. 47

**Jurnal "O'zbekiston Respublikasi
Sanitariya-epidemiologiya va jamoat
salomatligi xizmati jurnali"**
Manzili: Toshkent shahri, Chilonzor tumani,
Bunyodkor ko'chasi, 46-uy
Telefon: (78) 8880101

Jurnal «TUBO NASHR» nashriyotida tayyorlandi.
Nashriyot manzili:
100029, Toshkent shahri, Yunusobod tumani,
7-mavze. Telefon: 998-94-6337530

Jurnaldan ko'chirib bosilgan maqolalar "Sanitariya-epidemiologiya va jamoat salomatligi xizmati jurnali" dan olindi, deb izohlanishi shart.

Jurnalda nashr etilgan maqolalarda mualliflarning tahririyat nuqtayi nazariga muvofiq kelmaydigan fikr-mulohazalari bosilishi mumkin.

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.

Bosmaxonaga 2022.09.09 da topshirildi. Ofset ushida chop etildi. Qog'oz bichimi 60x84 1/8. Shartli bosma tabog'i 6,0. «Arial» garniturası. 10, 12 Kegl. «TUBO NASHR» MCHJ da chop etildi.

Manzil: Toshkent sh. Yunusobod tum. 7-mavze. Buyurtma №1. Adadi 100 nusxa. Bahosi kelishilgan narxda.

"O'zbekiston Respublikasi
Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik
va jamoat salomatligi xizmati jurnali"

Muassis: O'zbekiston Respublikasi Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va
jamoat salomatligi xizmati hisoblanadi.

Laziz Tuychiyev, Gulnara Karimovna, Maxbuba Muminova
Toshkent tibbiyot akademiyasi

OIV BILAN ZARARLANGAN BOLALARDAGI DIAREYALARDA SACHOROMYCES BOULADINING ICHAK MIKROBIOTSENSOZIGA TA'SIRI

Kalit so'zlar: OIV-infeksiyasi, bolalar, o'tkir yuqumli diareyalar, ichakning indigen mikroflorasi, *Sachoromyces bouladi*.

Keywords: HIV infection, children, acute infectious diarrhea, indigenous intestinal microflora, *Sachoromyces boulardi*

Ключевые слова: ВИЧ-инфекция, дети, острая инфекционная диарея, индигенная микрофлора кишечника, *Sachoromyces boulardi*

Muammoning dolzarbligi. *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745 zambrug'lari antibiotik assotsiirlangan diareyalarda tavsiya etiladigan probiotiklardan biri hisoblanadi. O'tkazilgan *in vivo* va *in vitro* tadqiqotlarning ko'rsatishicha, yuqumli kasalliklar holatida *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745ning ikkita potentsial yo'nalishdagi: enteropatogen mikroorganizmlarga ta'siri (bakteriyalar adgeziyasi va uning eliminatsiyasi yoki ularning virulentlik omillariga ta'siri: Toksinlar, lipopolisaxaridlar va boshqalar.); va (2) ichak shilliq devoriga bevosita ta'siri (trofik ta'siri, epiteliyning tiklanishiga ta'siri, antisekretor ta'siri, yallig'lanishga qarshi immunomodulyatorlar) ta'siri mavjud. *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745ni sog'lom shaxslarga peroral berilganda ularning mikrobiotini o'zgartirmaydi. Biroq, antibiotik qabul qilish bilan bog'liq, hamda o'tkir yoki surunkali diareyalarda *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745 ichak mikrobiotomasi tez tiklash qobiliyatiga ega. *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745 ning tug'ma immun tizimi bilan o'zaro ta'siri yaqinda ko'rsatildi, bu ichak infeksiyalari bilan bog'liq kasallik holatida, shuningdek boshqa patologiyalar, ya'ni yallig'lanish kasalliklardagi disbioz bilan bog'liq mazkur zambrug'larining yangi terapevtik potentsialini ochib beradi.

Tadqiqot maqsadi: o'tkir yuqumli diareyali OIV bilan zararlangan bolalarda *Sachoromyces boulardi* dori vositasining ichak mikrobiotsenozi holatiga ta'sirini o'rganish

Tadqiqot materiali va usullari. "OIV infeksiyasi" tashxisi bolalarda O'zR SSVning 30.04.2018 y.dagi 277-sonli "OIV infeksiyasi bo'yicha milliy klinik protokolni amaliyotga kiritish haqida"gi buyrug'i asosida qo'yildi. Tadqiqot Respublika OITSga qarshi kurash markazi qoshidagi ixtisoslashtirilgan yuqumli kasalliklar klinikasi, Toshkent shahar OITSga qarshi kurash markazi, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi Virusologiya ilmiy tekshirish institutining bolalar OIV-infeksiyasi bo'limida, Toshkent shahar 4-son bolalar yuqumli kasalliklari shifoxonasida o'tkazildi. Tadqiqot davomida 18 yoshgacha bo'lgan 470 nafar bemor bolalar ikkita guruhga taqsimlanib o'rganildi: 1-guruhni – infeksiyon diareya kuzatilgan 223 nafar OIV-infeksiyasining II va III klinik bosqichlarida bo'lgan bo-

lalar, 2-guruhni – OIV-infeksiyasi aniqlanmagan faqat infeksiyon diareya aniqlangan 247 nafar bolalar tashkil etdi.

Sachoromyces boulardi 1-3 yoshda 1 paketdan x 2 mahal, 3 yoshdan 18 yoshgacha 2 pakaetdan x 2 mahal ichishga 14 kun davomida berildi. Ichakning indigen mikroflorasi davolashdan oldin va davolashdan keyin qiyosiy jihatdan o'rganildi. Tashxis bemorlar shikoyati, klinik, antropometrik, serologik, bakteriologik, immunologik, virusologik va instrumental tekshiruvlar asosida qo'yildi. Mikrobiologik tekshiruv usullari ichak mikrobiotsenozini o'rganishning miqdoriy bakteriologik usullarini o'z ichiga olgan.

Tadqiqot natijalari va ularning muhokamasi. Jami 470 nafar diareya kuzatilgan bemorlarning 94%ida (422 nafar) davolashdan oldin ichak mikrobiotsenozi buzilishlari (IMB) aniqlangan bo'lsa, davolashdan keyin mazkur o'zgarishlar deyarli 3,1 barobarga ishonarli kamaydi. Agar guruhlar kesimida ko'radigan bo'lsak, davloashdan oldin barcha 1-guruhdagilarning IMB kuzatilgan bo'lsa, davolashdan keyin mazkur ko'rsatkich ishonarli 2,5 barobarga, 2-guruhdagilarda esa 4,1 barobar ishonarli kamayganligi aniqlandi (100%; 40,8% va 88,7%; 21,5% hollarda mos ravishda, $P < 0,05$).

Jadvaldagi ichakning indigen mikroflorasi holatini baholash ko'rsatkichlari shuni ko'rsatadiki, davolashdan oldin diareya sindromi kuzatilgan nazoratimizdagi barcha bemorlarning deyarli yarmida *Bacteroides spp.* $< 10^{10}$ KHKB/g, *Bifidobacterium spp.* $< 10^9$ KHKB/g va *Lactobacillus spp.* $< 10^7$ KHKB/g bo'lishi aniqlangan bo'lsa, davolashdan keyin *Bacteroides spp.*, $< 10^{10}$ KHKB/g bo'lishi deyarli 2 barobarga, *Bifidobacterium spp.* $< 10^9$ KHKB/g bo'lishi 2,6 barobarga, *Lactobacillus spp.* $< 10^7$ KHKB/g bo'lishi esa 3,1 barobar kamayganligi kuzatildi (52,3%; 26,6% va 51,1%; 19,8% hollarda mos ravishda. $P < 0,05$). Davolashdan oldin 1-guruhdagi bemorlarning 64,1%ida va 2-guruhdagi bolalarning 41,7%ida *Bacteroides spp.*, $< 10^{10}$ KHKB/g aniqlangan bo'lsa, davolashdan keyin 1-guruhdagilarda 1,7 barobarga, 2-guruhdagilarda 2,5 barobarga kamayganligi aniqlandi (64,1%; 37,7% va 41,7%; 16,6% hollarda mos ravishda. $P < 0,05$), *Bifidobacterium spp.* $< 10^9$ KHKB/g bo'lishi esa qiyosiy guruhlarda 2,3 barobarga

1-jadval.

OIV bilan zararlangan bolalardagi o'tkir diareyalarda ichakning indigen mikroflorasi ko'rsatkichlari.

	Diareya+OIV-infeksiyasi II-III klinik bosqichi n=223				Diareya OIV-infeksiyasiz 2-guruh n=247			
	davolashdan oldin		davolashdan keyin		davolashdan oldin		davolashdan keyin	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
IMB aniqlangan buzilishlar	223	100,0	97	43,5	219	88,7	53	21,5
<i>Bacteroides spp.</i> , $<10^{10}$ KHKB/g	143	64,1	84	37,7	103	41,7	41	16,6
<i>Bifidobacterium spp.</i> $<10^9$ KHKB/g	148	66,4	65	29,1	92	37,2	28	11,3
<i>Lactobacillus spp.</i> $<10^7$ KHKB/g	134	60,1	51	22,9	118	47,8	29	11,7
<i>E. coli lac+</i> $<10^7$ KHKB/g	96	43,0	47	21,1	87	35,2	21	8,5
<i>Bacillus spp.</i> $>10^4$ KHKB/g	63	28,3	31	13,9	79	32,0	19	7,7
<i>Peptostreptococcus spp.</i> $>10^4$ KHKB/g	56	25,1	27	12,1	35	14,2	9	3,6
<i>Peptococcus spp.</i> $>10^4$ KHKB/g	45	20,2	19	8,5	14	5,7	5	2,0
<i>Eubacterium spp.</i> $>10^{10}$ KOe/g	28	12,6	12	5,4	36	14,6	11	4,5

va 3,3 barobarga mos ravishda ishonarli kamayganligi qayd etildi (66,4%; 29,1% va 37,2%; 11,3% hollarda mos ravishda. $P<0,05$). 1-guruhdagilarda *Lactobacillus spp.* $<10^7$ KHKB/g bo'lishi davolashdan keyin 2,6 barobar, 2-guruhdagilarda esa 4,2 barobar kamayganligi aniqlandi ($P<0,05$).

Diareya sindromli bemorlarning 38,9%ida *E. coli lac+* $<10^7$ KHKB/g bo'lishi kuzatilgan bo'lsa, davolashdan keyin mazkur ko'rsatkich 3,1 barobarga ishonarli kamaydi. Agar guruhlar kesimida tahlil qiladigan bo'lsak *E. coli lac+* $<10^7$ KHKB/g bo'lishi davolashdan oldin 1-guruhdagilarda 43%ni va 2-guruhdagilarning 35,2%ni tashkil qilgan bo'lsa, davolashdan keyin mazkur ko'rsatkich 1-guruhdagilarda 2 barobarga, 2-guruhdagilarda 4 barobarga kamayganligi qayd etildi ($P<0,05$). *Bacillus spp.* $>10^4$ KHKB/g bo'lishi davolashdan oldin barcha diareya kuzatilgan bemorlarning deyarli 1/3 qismida aniqlangan bo'lsa, davolashdan keyin 1-guruhdagi bolalarda 13,9%ga va 2-guruhdagi bolalarda 7,7%ga mazkur ko'rsatkich pasaydi.

Nazoratimizdagi bemorlarning 19,4%ida *Peptostreptococcus spp.* $>10^4$ KHKB/g niqlangan bo'lsa, davolashdan keyin mazkur ko'rsatkich 2,5

barobarga ishonarli kamaydi. Ushbu ko'rsatkich 1-bemorlar guruhida davolashdan oldingi va davolashdan keyingi ko'rsatkich o'rtasida farq deyarli 2,1 barobarni, faqat 2- bemorlar guruhida esa ishonarli 3,9 barobarni tashkil etdi. *Peptococcus spp.* $>10^4$ KHKB/g bo'lishi jami bemorlarning atigi 12,6%ida aniqlangan bo'lsa, davolashdan keyin 4,1 barobarga kamaygan bo'lsa, 1-guruhdagilarda 2,4 barobar, 2-guruhdagilarda deyarli 2,9 barobarga kamayganligi aniqlandi ($P<0,05$). Nazoratdagi bolalarda *Eubacterium spp.* $>10^{10}$ KOe/g bo'lishi davolashdan keyin 2,8 barobarga kamayganligi aniqlandi, 1-guruhdagi bolalarda davolashdan keyin mazkur ko'rsatkich 2,3 barobar, 2-guruhdagi bolalarda esa 3,2 barobar kam hollarda aniqlandi (12,6%; 5,4% va 14,6%; 4,5% hollarda mos ravishda, $P<0,05$).

Xulosa: O'tkir diareyalarda OIV bilan zararlangan bolalarning barchasida ichak mikrobiotsenozida buzilishlar qayd etiladi. Aniqlangan buzilishlarni bartaraf qilish maqsadida *Saccharomyces boulardii* bilan davolash tavsiya etildi. O'tkazilgan davodan keyin o'tkir yuqumli diareyali OIV bilan zararlangan bolalarda ichakning indigen mikroflorasi ko'rsatkichlarida ishonarli ijobiy o'zgarishlar kuzatildi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Бондаренко В.М. Обоснование и тактика назначения в медицинской практике различных форм пробиотических препаратов. Фарматека. 2012; 13: 89–99.
2. Дармов И.В., Чичерин И.Ю., Ердякова А.С. и др. Сравнительная оценка выживаемости микроорганизмов пробиотиков в составе коммерческих препаратов в условиях in vitro. Сборник научных статей. Кишечная микрофлора. 2012; 1: 11–5.
3. Appel-da-Silva MC, Narvaez GA, Perez LRR, Drehmer L., Lewgoy J. *Saccharomyces cerevisiae* var. *boulardii* фунгемия после лечения пробиотиками. Мед. Микол. Дело 2017 г.; 18 :15–17. doi: 10.1016/j.mmcr.2017.07.007.
4. Du Le H., Trinh K.S. Survivability of *Lactobacillus acidophilus*, *Bacillus clausii* and *Saccharomyces boulardii* encapsulated in alginate gel microbeads. *Carpathian J. Food Sci. Technol.* 2018;10:95–103
5. McFarland L.V. *The Microbiota in Gastrointestinal Pathophysiology*. Academic Press; Cambridge, MA, USA: 2017.

Common Organisms and Probiotics: *Saccharomyces boulardii*; pp. 145–164.

6. Moré M.I., Vandenplas Y. *Saccharomyces boulardii* CNCM I-745 Improves Intestinal Enzyme Function: A Trophic Effects Review. *Clin. Med. Insights Gastroenterol.* 2018; 11:1179552217752679. doi: 10.1177/1179552217752679.

7. Offei B., Vandecruys P., De Graeve S., Foulquié-moreno M.R., Thevelein J.M. Unique genetic basis of the distinct antibiotic potency of high acetic acid production in the probiotic yeast *Saccharomyces cerevisiae* var. *boulardii*. *Genome Res.* 2019;1478–1494. doi: 10.1101/gr.243147.118.

8. Plaza-Diaz J., Ruiz-Ojeda F.J., Gil-Campos M., Gil A. Mechanisms of Action of Probiotics. *Adv. Nutr.* 2019;10:S49–S66. doi: 10.1093/advances/nmy063.

9. Sen S., Mansell T.J. Yeasts as probiotics: Mechanisms, outcomes, and future potential. *Fungal Genet. Biol.* 2020;137:103333. doi: 10.1016/j.fgb.2020.103333.

10. Vacca I. Microbiome: The microbiota maintains oxygen balance in the gut. *Nat. Rev. Microbiol.* 2017;15:574. doi: 10.1038/nrmicro.2017.112.

Xudayberganov A.S.,

*Sanitariya gigiyena va kasb kasalliklari ilmiy tadqiqot
instituti ovqatlanish gigiyenasi laboratoriya mudiri,
t.f.d., professor*

Fayzibayev P.N.,

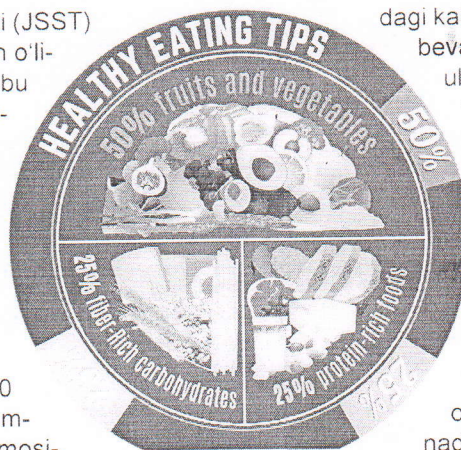
*Samarkand Davlat tibbiyot Universiteti gigiyena va
ekologiya kafdrasi dotsenti, t.f.n.*

Maxmudova M.X.,

*Toshkent Davlat stomatologiya institutining jamoat
salomatligi, sog'liqni saqlash va jismoniy tarbiya
kafedrasi izlanuvchisi*

AHOLI O'RTASIDA SOG'LOM OVQATLANISH KO'NIKMALARINI O'RGANISH NATIJALARI

Jahon Sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, dunyoda inson o'limining asosiy sabablaridan biri bu yurak-qon tomir kasalliklari, saraton, diabet, surunkali nafas yo'llari kasalliklari hisoblanadi va ular yuqumli bo'lmagan kasalliklar guruhini tashkil etadi. Mutaxassislar taxminiga ko'ra, samarali choralar ko'rilmasa, 2030-yilga borib ushbu kasalliklar barcha o'limlarning 75% ni tashkil qilishi mumkin[1]. Shu munosabat bilan, so'nggi 5-10 yil ichida xalqaro hamjamiyat yuqumli bo'lmagan kasalliklar muammosini hal qilishga qaratilgan bir qator muhim davlatlararo hujjatlarni muhokama qildi va qabul qildi, masalan, BMT Bosh Assambleyasi Deklaratsiyasi (2011 yil sentyabr), JSST/yevropaning yangi siyosati "Sog'liqni saqlash 2020" konvensiyasi, ovqatlanish, jismoniy faollik va sog'liq bo'yicha Global strategiya (2004), alkogoldan zararli foydalanishni kamaytirish bo'yicha Global strategiya (2010), yevropada yuqumli bo'lmagan kasalliklar oldini olish va nazorat qilish va uni amalga oshirish bo'yicha harakatlar rejasi (2017-2022)[2]. Hozirgi vaqtda rivojlanayotgan mamlakatlar-

dagi kabi O'zbekistonda ham kasallanish va bevaqt o'lim ko'rsatkichlarining asosiy ulushini yuqumli bo'lmagan kasalliklar tashkil etmoqda [3]. O'zbekistonda 2020 yil barcha o'limlarning 60% yurak qon tomir kasalliklariga, 8% saraton, 7,2 o'pka-nafas yo'llari, 4,4% hazm organlari kasalliklariga to'g'ri kelgan [6]. JSST mutaxassislarining fikricha yuqumli bo'lmagan kasalliklarning oldini olishning ilmiy tasdiqlangan eng samarador uslublaridan biri sog'lom ovqatlanishni rivojlantirish hisoblanadi [2]. Shu sabab, davlatimizning muhim siyosiy ustuvor yo'nalishlaridan biri

sog'lom ovqatlanishning tibbiy jihatlarini rivojlantirish bo'lib, aholining ovqatlanish sifatini, oziq - ovqatlarning holatini, shuningdek, ovqatlanish bilan bog'liq bo'lgan kasalliklarning tarqalishi va aholining turli guruhlarida salomatlik holatini doimiy nazorat (monitoring) qilishni ta'minlashdan iboratdir. Bu vazifa ijtimoiy - gigiyenik monitoring tizimini joriy etish bilan chambarchas bog'liq bo'lib, uning majburiy qismlaridan biri aholining ovqatlanish sifatini va unga bog'liq salomatlik mezonlarini ishlab chiqish, ushbu monitoring dasturining muhim nuqta-